

74
5

تورک پوردی وئیک بویین آیدنه ایلنه هر یه ایلده
تقدیم ایدره هکی رسانه و کتابلرک اسملری و مندرجه لری
قیافلک، ایکنجه اویغنی و درنجی صحیفه لرده باصلمشدر.

تورک پوردی

ناشری : تورک پوردی
مدیری : آق جوره اوغلی یوسف

ییل ۱۳۳۲ صای ۱۶۸ حزیران ۱۳۳۲ ییل ۵ جلد ۱۰ صای ۱۱۲

کوزلرمدن سیله مدم حاله کولکه کی،
بر الهی شاعر یادی آیریلق بی!
کز بیورم شمدی بویله هب دیار دیار،
ای قلبیده یادی قالان آلا کوزلی یارا!...

مهتاب افقه آچالییور، باق، آغیر آغیر،
کور سسکله عشقه دائر تور کولر چاغیر!
بر افسانه قیزی کی ایلکه قلبکی،
یاد ایتدکسه آیرلدقن سوکرا هیچ بی!

برسف ضیا

آچیق ستونلر

منصوری زاده سعید بکه تشکر

(قاموس فلسفه) بی ناصل یازمقده اولدوغمی - قارئین کرام - بیله من، یالکیز بر ایکی یاقین دوست
بی چالیشیرکن کورمشلردر. هر حالده طرز سعیده دائر بر فکر و بر مک ایستردم که، بونجه صیقیتلی
مشغولیتلر ایچنده - باشلی باشنه - بویله بر ایشی اداره ایتمکده کی مشکلاتی بر درجهیه قدر آکلانق
ممکن اوله بیلسین!

اونک ایچون دوستلرمدن رجا ایتشدم که اثرمی مطالعه ایتدکاری زمان، هر حالده بیان ملاحظه
و ممکنسه قطعاً تنقید ایتسینلر. زیرا بو صورتله حرکت ایدرلرسه بکا قارش یك دوستانه حرکت
ایتمش اولورلر. اثرمک کالنه خدمت ایچون بیدریغ همت ایتمک آنجق بو سایهده ممکن اوله بیلیر.
قصودلری وارسه اصلاح اولتور. قصور اوله بیلمکده طبیعی و ضروریدر. چونکه:
[بر اثرک که صانی انسان اوله، ممکنمی درکه آنده نقصان اولیه؟!]

بو رجایمک اول حسن تالق ایدوب دوستلر انبات ایدن رفیق محترم مبعوث سابق حمدی
اقدی اولمشدی. همان اون متعاقب ینه بر اسکی آرقداشم، منصوری زاده سعید بکه عینی صورتله
دوستانه طاورانه رق قاموسک بر مقاله سنده اثر ذهول اولق اوزره بر یاکلشلق اولدوغمی کوستردی.
کریک حمدی اقدی به، کرکسه منصوری زاده سعید بکه - عن صمیم القلب - بیان تشکر ایدرم. چونکه
تنقیدلرنده حقلی درلر و صحیحاً بر اثر ذهول اوله رق (عرض) بختنده خطا واقع اولمشدر.

بو کی اثرلرک کالنه تنقید قدر خدمت ایدن بر شی یوقدر. میل کی، سپسر کی زمانلرک اک
بویوک فیلسوفلری اک مهم اثرلرینی میدان چیقاردقلری زمان، اوتوز قرق کشی طرفدن شدله
تنقید ایدلشلردی بو مطالعات تنقیدیهنک بک چوغنی بن، اوقودم، جوابلرینی ده دقتله اوقودم، و هر
دفعه سنده کوردم که تنقیدات خالصانهنک کمال اثره بویوک بر یاردیمی اولمشدر. مثلاً سپسرک شاه اثری
ساییلان (مبادی اولی) نام کتابک ایلک طبیی ایله سوک، یعنی آلتجی طبیی آرمه سنده صورت
وماده اعتباریه او قدر تبدلات کورولورکه - عقیده اساسیه عینی قانون تکامل اولماسه یدی - برنجی
نسخه کتاب ایله آلتجیسنی عینی اثر ظن ایتمک - یکنظرده - مشکل اولوردی.
بونک بک چوق امثالی وارد.

بن، حسن نیت و محبت حقیقتله اجرا ایدیلن تنقیداته قارش یك محظوظ اولورم و دوستلرمدن
آنجق اون بکلرم. تنقیدات واقعه بونک اک کوزل مثالی در، دوامی رجا ایدرم.

یالکیز، کدرایتدم که «اسلام مجموعه سی، لطفاً بنده خانه یه منتظماً کوندریلیور ایکن، اصل بی نمون ایدم جک اولان نسخه مخصوصه کوندرلمه مش، وفرط مشغولیتدن طولانی، منصوری زاده سعید بک مقاله تنقیدیه سندن اولجه خبردار اولمقلمه امکان بولونه مامشدر. اگر تنقیددن حظایتمیه جکمه ذاهب اوله رق - نزا کتا - او نسخه کونده رله مش ایسه، کدر ایدرم؛ زیرا دوستلرم بنم طبیعتی حالا لایقيله آ کلامامشدر، دیمک چیقار.

اصل خطانک ماهیتیه کلنجه، ایکی نقطه یه تعلقنی کورو یورم وایکیسی ده ایراد اولونان مثالله عاقددر. قاموسک اساس ادعایی رخنه دار ایتمز. او مثالر طی ایدلدیکی تقدیرده مقاله اصلیه نک بر کله سنی بیله تبدیله حاجت کورمدن عینیه محافظه ایتمک ممکندر. باشقه مثالر کتیرمکله ده مقاله اصلیه یی اولدوغنی کبی محافظه ایتمک قابلددر. شیمدی براز ایضاحات ویره می:

جوهر و عرض بحثی، بو کون، آنتیقه بر مسئله نک مناقشه سی دیمکدر و فی الحقیقه سقولاستیق دورندن بزه یادکار قالمشدر. زمانمز فلسفه سی جوهرله اعراضی کاملاً اهامل ایتماش ایسه بیله، بوسبوتون باشقه بر شکله قویمش و بوسبوتون باشقه بر نقطه نظر دن تلقی ایتمشدر. بوکا سبب (نظریه علم *Théorie de la connaissance*)، یعنی (مبحث معرفت) مسئله سنده فلسفه حاضره نک - بوتون بوتون - علم روح تعلیماته کوره بروضعت آلمفه مجبوری تی و علم روحه تابعی در. بوکون علم نظرنده یالکیز حادثات وار؛ کیفیات اصلیه و کیفیات عرضیه دیدیکمز بالجمله شئونات، هپ بو همانک ایچنده داخلدر، اونک طالع له لیدر. حادثات، (انفسی Subjectif) در. کائنات حقنده حساً حاصل ایدم بیلدیکمز (صور علمیه) دن عبارتدر. بو صور علمیه نک حقیقت اشیایه عیناً مطابقتی مسئله سی بیله بر طرف ایدلمشدر. چونکه ینه (پسیقولوژی) نک تحقیقاتیه ثابت اولمشدر که صور علمیه من دیمک اولان حادثاتک حقایق اشیایه مطابقتی بر ظن باطل و مغفله در. بن هوانک اهتزازات معینه سنی (صدا) صورتنده حس ایدیورم. اثیرک اهتزازات معینه سی الوان شککنده کورو لیور. جلدیم اوزرنده موضوع بر چوق (حایات *Papilles*) بکاینه - اثیرک ماده ثقیله نقل ایتدیکی - بر نوع اهتزازاتی حرارت صورتنده احساس ایدیور. بناء علیه بنم هر واسطه ایله هر صورتله تلقی ایتدیکمز شیلر اهتزازات متخالفه و معینه دن عبارت قالیور؛ حالبوکه بوتون معلوما تمک ماده اساسیه سی، مالزمه انشاییه سی، بو (مدرکات حواس) در. او حالده ناصل اولورده بنم، خارجدن اهتزازات صورتنده تلقی ایدوب کندی نفسمده (حسیات وحالات وجدانیه) شککنده ادراک ایتدیکمز، بو تأثرات، علت فاعله سنک عینی اوله بیلیر؟! بو، اول امرده بر حقیقت علمیه اولدوغنی ایچون بونی بو کون انکار ایدن قالمشدر.

کیفیت علمده، حواسک دلالت و شهادتی انکار ایدوب ده معقولانه اعتماد ایدیلیرسه، ینه علمک معلومه عیناً مطابقتی اثبات ایدر هیچ بر رابطه بولمق ممکن دکدر. بنم زمان و مکانه علم، زمان و مکانک حقایقه عیناً مطابق اولسه یدی، اک داهی فیلسوفلر بو مسئله یی چوقدن حل ایدوب (حقیقت زمان و مکان) بحثی قیامش بولونورلردی. حالبوکه بو خصوصده بر چوق نظریات متخالفه وار،

وده نیله بیلیر که هیچ بری قدرت اقلایه بی حائر دکدر .

بناءً علیه زمانمزمك ك محكم اعتماد فلسفی بی شودر :

علممزم ، صرف اضافی وانفسی در . بیلدیکمز و - شو خلقت حاضرهمزمك ایجابنه نظرآ - بیله بیله جکمز ، آنجق حادثاتدر . هم نه کوره بیلیرسهك ونه دوشونه بیلیرسهك ینسه آنجق حادثات نوعنده داخلدر . (جوهر مادی) دیه دوشوندوگز شی ، آنجق حواس ظاهرهمزمك تلقی ایدم بیلدیکمز تأثرات واقعه وحاضرهمزمك (علت فاعله cause efficiente) بی اولمق اوزره - حسب الانسانیه - وجودینی فرض ایتمکدن کندیمزی آله مادیمزم (علت مجهوله cause inconneue) در . و بو دورلو دوشونوش بر (فرضیه ضروریه) در . او علت مفروضهك حقیقته دائر بزه ذره قدر بر علم ویرمز . ایشته اسکی فیلسوفلرک - جوهر نامیله - خارجده مستقلاً موجود ظن ایتدکاری ویاخود اویله اعتقاد ایتدکاری (شی objet) بودر . بو ایسه بو کون ، تأثرات واقعههمزمك علت مجهوله ومفروضهسه ویردیکمز بر (اسم nom) دن باشقه برشی دکدر .

اهراضه کلنجه ، اونك خارجده استقلال وجودی بوسبتون انکار اولونمشدر . چونکه [اونلر منحصرآ بزم طویغولرمزدر .] دمیلمرک چوقدر ؛ و اصل بو ادعاده بولونان (بیقولوزی) در . بو کون بوتون موجوداتی - بز انسانلر ایچون - حادثاتدن عبارت کورن علوم ، اونلری نفس انسانیه عطفاً تلقی ایدنجه (حسیات) نامیله یاد ایدیور . خارجده استقلال وجودلری فرض ایدنجه (کیفیات) دیه تسمیه ایدیور . کیفیاتی ده علی مراتبهم تقسیم ایدیور .

جوهر وعرض تقسیمی تماماً متروک وعاطلدر . یالکمز منطوقده (عرض) تعمیری اصطلاح اوله رق باقی در . فقط بو کون فلسفه ، منطق دیمک دکدر ، فلسفه منطوق نه اولدوغنی ونه ایسه یارادیغنی ده ائی بیلور وتصنیف ایچون (عرض) تعیرینک ابقاسنده بر محظور اولمادیغنی ده تسلیم ایدیور . فقط (عرض) ، خارجده مستقلاً موجود برشی ایش کی ، [بر یردن دیگر طرفه انتقال ایدرمی ایتزمی ؟] ، یاخود [عرض عرضله قائم اوله بیلیرمی ؟ اوله مازمی ؟] کی سؤالره ومسئله لره قارشى : [ایدر دیسهكده یا کاشدر ، ایتزم دیسهكده باطلدر ؟] چونکه اویله برشی یوقدرکه انتقال ایدوب ایدمه مسمی موضوع بحث اوله بیلسین . او بر (اسم) درکه ممای حقیقی یوقدر . بز شیمدی قرون وسطی فیلسوفلری کی (Réalistes) دکمز ، (Nominaliste) ایز [.] دیور . بویله دیدیکنه دلیل اولمق اوزره بوتون زمانمزم فیسوفلری اشهاد ایدم بیلیرم .

ایشته بن ، قارئین کرامی (عرض) مسئله سنده سقولا ستیق خطاسنه میل ایتمکدن وقایه وحقی تحذیر مقصدیله ، عرضك انتقاله عائد مناقشات ایچون - بالاتزام - مثال کنیرمک ایتهمشدم . قاضی عضدیائمه دکلدی : عجله ایله غالباً بر (نوط) کاغندن او سوزلری نقل ایتشم ؛ و او کون بک طالغین ویورغون اولدوغم دن طولایی قاضی به اسناد اولونه مایه جق بر مطالعه بی ادکا اسناد ایتشم . ظن ایدرم ، دالغینلغه تصادف ایتشم بر یا کاشلمقدرکه تعمیری ایچون یالکمز (تصحیح نقل) کفایت ایدر . چونکه بو کون حکمت طبیعیهمزمك عملیاتنه باقیلیرسه ، حرارتك انتقالی نه قاضیك دیدیکی کی در ، نه ده حکمتك ظنی کی در .

— بیتمه دی —

رضا نرفی